

Prepovedati obrate, ki odplake spuščajo v tla in vodo

Varovanje vode *Hidrogeolog Jorg Prestor opozarja, da bi morali pripraviti strategijo za zmanjšanje bremen, ne pa jih kar prezreti*

Že postopek sprejemanja sprememb **zakona o vodah** ni bil vključujoč, javna obravnava je trajala 12 dni, upoštevali niso nobenih pripomb okoljevarstvenikov in stroke, potem pa dodali še dopolnila, ki omogočajo gradnjo na vodovarstvenih območjih in priobalnih zemljiščih. To je zatiskanje oči, tudi pred duhom evropske zakonodaje.

BORUT TAVČAR

Kot pravi Jorg Prestor, geolog in hidrogeolog z Geološkega zavoda, je postopek sprememb zakona povzročil veliko razburjenja. Namesto da bi vključili stroko, so v izjavah minimizirali težavo, javnost naj bi razumela, da so vodovarstvena območja ovira za gospodarski razvoj.

Je to res ovira za razvoj?

Čista voda je prednost, ne ovira, vodovarstvena in priobalna območja pa so temelj za to. Za spremembe takih vitalnih sistemov bi morali opraviti široko posvetovanje, tako s stroko kot javnostjo, saj gre za dolgoročne vplive na vodni sistem. V zakonodajo je treba zapisati strateško zavezo, da bomo odpravili bremena, kar pa je težko izvajati.

Eden od argumentov je tudi, da je na vodovarstvenih in priobalnih območjih že veliko naprav z nevarnimi snovmi in gradbenih ureditev.

Nevarne snovi so organske in sintetične. Ne vemo, kako se bodo obnašale v prihodnje. Nekaj je, če se odločimo, da bomo našli rešitev, drugo je, če rečemo, da ne vidimo problema. To je korak nazaj. V duhu evropskih predpisov bi morali pregledati vse obrate, ki so na vodovarstvenih območjih. Tisti, ki delujejo še po starih standardih, bi se morali prilagoditi, tisti, ki ne izpolnjujejo zahtev, pa bi se morali preseliti. A to je težavno, lažje si je zatisniti oči.

Ne bi mogli tega v nekaj letih opraviti inšpektorji, če bi dobili ustrezna pooblastila?

Inšpektorji niso tisti, ki bi prežali za grmom. To so ljudje, ki morajo poznati svoje področje in zakonodajo. Ob tem je treba vedeti, da inšpekcije ne delujejo, če jih ne podpira 51 odstotkov ljudi.

Evropska priporočila glede nevarnih snovi v vodi so precej jasna. Nevarnih snovi v vodi ne sme biti, to je zelo trdno določeno. Varovalke, ki jih omenja minister za okolje Andrej Vizjak, pa pomenijo zmanjšanje standarda varovanja vode. Po sedanjem zakonu je postavitve obrata z nevarnimi snovmi na ožje vodovarstveno območje prepovedana. Po predlagani spremembi bi za tak projekt morali opraviti presojo vplivov na okolje. Skoraj vsak projekt pa se da toliko časa izboljševati, da postane sprejemljiv. Poleg tega ostanejo vsi obrati, ki so že na vodovarstvenih območjih. To so povsem različne kategorije varovalk. Če bi hoteli izvajati evropske predpise, po katerih ne smemo uvajati tveganja za vnos nevarnih snovi v vodo, bi morali mobilizirati vse, stroko, gospodarstvo in javnost, da bo sistem vzdržan. S spremembo **zakona o vodah** pa se vsemu temu odpovedujemo.

Gre za preprečevanje namesto zelo težavnega odpravljanja posledic onesnaženja vode?

Tako je, vodna direktiva je najbolj zahtevna ravno na področju pre-

*Evropska zakonodaja jasno pravi, da je treba preprečiti vnos nevarnih snovi v vodo, vnose vseh drugih snovi pa je treba omejiti. To bi morali imeti zapisano v **zakonu o vodah**, z načrtom in cilji.*

prečevanja vnosa nevarnih snovi v vodo. Te usmeritve so dejansko težko izvedljive, posebno za tiste, ki nimajo dovolj vode. Slovenija ima dovolj vode, zato je težava načeloma manjša.

Kaj zagotavljajo vodovarstvena območja?

Obsegajo območje, iz katerega pride v vodno zajetje vsaj del tistega, kar spustimo v tla. Vseh tokov podzemnih vod ne poznamo, zato so vodovarstvena območja tudi

Jorg Prestor meni, da bi morali mobilizirati vse, stroko, gospodarstvo in javnost, da bo sistem vzdržan. FOTO IGOR ZAPLATIL

varnostno razširjena, prav tako so določena tam, kjer so predvideni novi vodnjaki. Tako varujemo več vode, kot je dejansko izčrpamo za oskrbo s pitno vodo. Na Krasu so prispevna območja zelo velika, saj tam tla zadržijo tisočkrat manj vode kot prod, več pa je negotovosti, kje teče voda. Že ko razkopljemo tla, tudi v gozdu, lahko bakterije pridejo v vodo. Iz drugega pasu vodovarstvenega območja pride onesnaževalo do vodnjaka v 50 do 400 dneh. Tudi tretje pasove je treba varovati, saj tudi od tam v vodnjak pridejo obstojna onesnaževala, ki se ne razgradijo.

Kot je kerozin?

Kerozin se je najbrž ujel, te težke frakcije niso tope v vodi. Večja težava so odlagališča odpadkov, ki jih na vodovarstvenih območjih nikakor ne bi smelo biti, še posebno ne na kraških tleh. Nikoli nismo povsem gotovi, ali je dno vodotesno, ko ugotovimo težavo, pa je že prepozno. Prepovedati bi bilo treba vse obrate, ki odplake spuščajo v tla oziroma vodo.

Sporna je tudi industrija, ki spušča odplake v kanalizacijo. Ta vedno neke pušča. Na ravni države je treba v duhu evropske zakonodaje najprej začeti zmanjševati izpuste nevarnih snovi. Pomembno je, da si postavimo cilje, do katerih pridemo postopoma. Vsega ne moremo takoj narediti, lahko pa pripravimo načrt za to.

Ampak na vodovarstvenih območjih so celi deli mest, ceste, bencinski servisi in še kaj.

V vodi smo zaznali povečane vsebnosti kloridov. To je posledica soljenja cest, trend je značilen. Vsebnost kloridov v vodi je daleč pod normativom za pitno vodo, vendar nihče nima pravice tega spuščati v vodo. Evropska zakonodaja jasno pravi, da je treba preprečiti vnos nevarnih snovi v vodo, vnose vseh drugih snovi pa je treba omejiti. To bi morali imeti zapisano v **zakonu o vodah**, z načrtom in cilji. Ne pa, da omogočamo nove težave za že tako zelo zahtevno izpolnjevanje evropske zakonodaje.